

Revidering av ABM-skrift #1

Digitalisering av fotosamlinger

Hege Oulie

PREUS MUSEUM

ABM skrift #1 Digitalisering av fotosamlinger

- publisert i 2003
- tematiserte møtet mellom ny teknologi og eldre fotografisk materiale
- ser digitalisering som et nytt arbeidsfelt
- hovedvekt på planlegging og praktisk gjennomføring
- mål å sikre kvalitet i alle ledd i prosessen
- innebefattet standarder og retningslinjer

Målgruppen

- henvender seg til institusjoner uten erfaring med digitalisering
- standarder og anbefalinger; alle som arbeider med digitalisering av fotografiske samlinger og arkiv

Hvorfor revidere?

- teknologisk utvikling
- endringer i anbefalinger og retningslinjer
- nye publikasjoner
- endringer i tjenestetilbud

2009-utgaven

- revidert av Per Olav Torgnesskar, ABM-u og Hege Oulie, Preus Museum
- arbeidsgruppa fra 2003 har vært konsulenter
- fått innspill fra Riksarkivet
- beholdt grunnideologien og oppdatert enkelte deler

Viktigste endringer

- avsnitt om utvalgskriterier
- oppdatert på ny teknologi
- revidering av minimumsstandarden
- integrering av en sikringsstandard
- endringer av anbefalt lagringsstrategi

Hva skal digitaliseres?

- legger opp til utvalg
- henviser til utvalgskriterier i ABM-skrift #51 *Viktig og vakkert* og ABM-skrift # 32 *Kulturarven til alle*
- oppfordrer til samordning av digitaliseringsarbeidet
- resurssparende å tenke utveksling og gjenbruk av filer og katalogdata

Teknologi og arbeidsflyt

- 2003-utgaven er skannerorientert
- 2009-utgaven mer kamerafokusert
- vektlegger effektivisering av arbeidsflyt uten å tape kvalitet

Anbefalt minimumsstandard

- ikke en endelig anbefaling
- små, men viktige endringer
- minimumsstandard ingen garanti for god filkvalitet
- like viktig med; stabilt arbeidsmiljø, kalibrert utstyr tilpassede konverteringsrutiner og kvalitetskontroll

Minimumsstandard

- punktoppløsning: 3500 billedpunkter på den lengste siden
- bitdybde: 24 bit RGB for farge, 16 bit for gråskala
- fargeprofil: Adobe RGB (1998)
- filformat: TIFF (ukomprimert)

Filformater

- har behandlet andre formater
 - ✓ JPEG2000 krever mer testing
 - ✓ ingen tradisjon for bruk av PNG i Norge
 - ✓ råformatene leverer foreløpig ikke et alternativ
- sannsynlighet for at dagens anbefaling endrer seg i fremtiden
- NB har alt tatt i bruk JPEG2000 på enkelte kilder

Veiledende sikringsstandard

- er hentet fra NB
- erstatter sikkerhetskopiering på film
- erstatter ikke bevaring av det analoge fotomaterialet
- er ment å ivareta individuelle forskjeller i de ulike originalformatene
- krever mer enn store filer

Veiledende sikringsstandard

<i>Type</i>	<i>Format</i>	<i>Bildepkt</i>	<i>dpi</i>	<i>bitdybde</i>	<i>Mb</i>
Fargedias	35mm	2500x3750	2650	48	53,6
Fargedias	6x6	4724x4724	2000	48	127,7
Sv/hv film	35mm	2500x3750	2650	16	17,9
Sv/hv film	6x6	4724x4724	2000	16	42,6
Sv/hv film/glass	16x21	5669x7441	900	16	99,3
Sv/hv papir	<A4	3307x4677	400	8	14,8
Sv/hv papir	<A3	4677x6614	400	8	29,5
Farge papir	<A4	3307x4677	400	24	44,3
Farge papir	<A3	4677x6614	400	24	59

Digital sikring av foto innebærer

- ✓ kvalitetsfiler med eksponeringsinformasjon tilsvarende originalen
- ✓ registrering av teknisk metadata
- ✓ bruk av standarden for fotokatalogisering
- ✓ bevaring av filer og katalogdata i flere 100 år
- ✓ tilfredsstillende sikkerhetsrutiner, jevnlig back-up og planer for migrering

Langtidslagring

- en felles utfordring for ABM-sektoren
- brukes store ressurser på digitalisering, men få midler til bevaring av filene
- stort behov for felles digitale sikringsmagasiner
- konkrete endringer i ABM skrift #1
 - ✓ går bort fra bruk av CD
 - ✓ økt fokus på sikkerhet
 - ✓ oppfordrer til samarbeid

Veiledningen oppsummert

- ✓ se digitalisering som en integret del av institusjonenes virksomhet
- ✓ tenk samarbeidsløsninger
- ✓ produser filer med kvalitet ikke bare kvantitet
- ✓ invester i sikkerhet og langtidslagring
- ✓ katalogiser materiale med tanke på gjenfinning og bevaring
- ✓ sørg for at brukeren får tilstrekkelig informasjon om innhold i "basene"
- ✓ bruk det digitalt materiale aktiv til formidling på nett

Ikke glem originalen!

- fotobevaring er mer en å sikre tilgang til motivet
- analoge samlinger/ arkiver er ikke = dødt og uttilgjengelig
- det analoge materiale trenger:
 - ✓ tilfredsstillende oppbevaringsforhold
 - ✓ gode organisering for å sikre gjenfinning
 - ✓ dyktige medarbeidere med kjennskap til samlinger og/ eller arkiv
- gjenfinning fra analoge arkiv/ samlinger vil være virkeligheten vår i mange år fremover